

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
NO-0033 Oslo
postmottak@oed.dep.no

Vår dato 13.01.2014
Deres dato 17.09.2013
Vår ref.: 273-15836
Deres ref.: 13/1500-

Høringsuttalelse om implementering av tredje energimarkedspakke-kraftdelen

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) viser til høringsbrev fra Olje- og energidepartementet (OED) datert 17. september om implementering av tredje energimarkedspakke.

NHO er generelt positiv til implementeringen av EUs tredje energimarkedspakke for økt europeisk samhandling, transparens, forutsigbarhet og likebehandling. Vi har samtidig forståelse for kompleksiteten dette stiller myndighetene overfor, jf. at et utall meddelelser, retningslinjer og forordninger har tilkommet etter at EU ferdigbehandlet pakken i 2009. Vi håper derfor at departementet legger opp til en god samhandling med næringslivet på et tidligst mulig tidspunkt i den videre behandlingen.

Kraftutveksling og systemansvar

I høringsnotatet forutsettes det at mellomlandsforbindelser inngår i sentralnettet, og slik er en del av transmisjonsnettet. Det følger da krav til atskilt eierskap, eller at ansvar for drift, vedlikehold og nettutvikling overføres til uavhengig systemoperatør, dvs. Statnett SF. Vi viser til våre synspunkt om eierskap til og handelsløsninger over mellomlandsforbindelsene i NHOs høringsuttalelser om endringer i energiloven og mellomlandskabler av hhv. 5. oktober og 16. november 2012, samt om Statnetts konsesjonsøknad av 27. august 2013.

I artikkel 17 i forordning for grensekryssende krafthandel gis det adgang for å unnta mellomlandsforbindelser som også er transmisjonslinjer fra kravet om adskilt eierskap. Dermed kan andre sertifiserte og uavhengige sentralnetts operatører (TSO) være eiere. Når grenseoverskridende kraftlinjer til Sverige nå får samme definisjon som utenlandskabler må ikke det bety at Statnett eksproprierer nett, men at det i stedet åpnes for at andre (enn Statnett) kan være uavhengig systemoperatør (ISO) for ulike deler av nettet i tråd med Direktivet. Økte oppgaver for distribusjonssystemoperatør (DSO) som forpliktelse for energitap og reservekapasitet, samt ansvar for balansetjenester, tilsier uansett en mer nyansert tilnærming.

Elektrisitetstilsyn

NHO er tilfreds med at det skal opprettes et uavhengig Elmarkedstilsyn, men er bekymret for om den allerede opprettede avdeling ved NVE blir tilstrekkelig autonom og rendyrket. Det er en viktig utfordring å få en klarere arbeidsdeling mellom de som utformer rettsreglene og de som håndhever reglene. For å sikre et mer uavhengig tilsyn bør derfor eierskapet til Statnett SF vurderes overført fra OED til NHD.

Klagenemnden som også skal opprettes må tilsvarende legges utenfor det operative departementets kontroll. Det må ikke være et over-/underordningsforhold mellom førsteinstans og klageinstans.

Kostnadsfordeling og tariffing

Det er viktig å erkjenne at samfunnet står overfor formidable oppgaver i å oppgradere, fornye og etablere nytt kraftnett. Dette skyldes både normale investeringer knyttet til

etterslep, men også ønsket om økt forsyningsikkerhet, økt bruk av el i petroleumssektoren og utbyggingen av ny fornybar produksjon, samt flere mellomlandsforbindelser med tilhørende forsterkninger og endringer i eksisterende nett. Samtidig må nyttevirkningene av nettinvesteringene balanseres mot de direkte kostnadene, da kostnadsutviklingen for både kraftprodusenter og ulike kundegrupper må være akseptabel.

Videre må investeringene fordeles over rimelig tid slik at store svingninger i investeringsaktiviteten og i kostnadsnivået unngås. Reguleringen av nettselskapene må gi insentiv til kostnadseffektiv gjennomføring av investeringene, og eierne må sørge for at tilstrekkelig kapital blir igjen i nettselskapene slik at investeringene realiseres. Konesjons- og plansystemet må være det sentrale verktøyet for å identifisere de samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjektene. Konsekvensene for kraftnettet må i større grad belyses når politiske mål på energi- og klimaområdet fastsettes.

Det er avgjørende at begreper som anleggsbidrag, likebehandling, fleksibilitet og brukstid blir forskriftsfestet. Det må unngås at kostnader – enten de er løpende ved tariffing eller utløst ved investeringer – blir uforholdsmessig lagt på andre enn de som har nytte av dem, eller ulikt belastet på grunn av tilfeldig nettnivå eller geografisk tilknytning. Tilsvarende må tariffingen i tilstrekkelig grad premiere fleksibilitet og brukstid og særlig gode kombinasjoner av disse. Et fremtidens dynamisk energisystem fordrer sterk økning i energitjenester fra brukerne levert til nettet. Vi må derfor videreutvikle markedsdesign og regulering som stimulerer til forbruksfleksibilitet for mer effektiv utnyttelse og utvikling av nettet, både lokalt, nasjonalt og i Nordisk og Europeisk perspektiv.

NHO er ikke tilfreds med Statnetts uklare modell for brukerinvolvering av næringslivet. Den synes for oss i beste fall som lite transparent. Både kraftnettets betydning i et verdiskapingsperspektiv, utviklings- og investeringsplanene, kostnadsutviklingen og den europeiske dimensjonen tilsier mer fremfor mindre involvering av næringslivet.

Regelverksutforming

NHO er betenkt over at det har gått mer enn fem år siden EU var i prosess med å utarbeide regelverket. Vi har lenge etterlyst en erkjennelse av at nye lover og regler på energiområdet i hovedsak kommer fra EU. Det krever følgelig en mer tydelig samordning av energipolitikken, ikke minst tidlig nok til å få innflytelse på prosessene i Brussel. Vi håper at styrkingen med en ny statsråd med samordningsansvar for EØS kan bidra til økt tilstedeværelse i europeiske beslutningsprosesser blant norske myndigheter.

For øvrig viser vi til de mer bransjespesifikke høringsuttalelsene fra våre landsforeninger Energi Norge og Norsk Industri.

Med vennlig hilsen
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON
Avdeling Innovasjon og næringsutvikling

Per Øyvind Langeland
Avdelingsdirektør

Per Anker-Nilssen
Seniorrådgiver